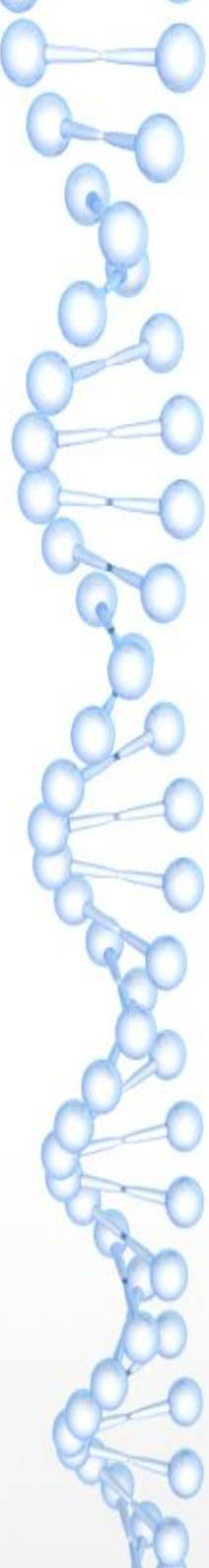

***Prof. MUDr. Bohuslav Niederle,
DrSc.***

- průkopník vzdělávání instrumentářek

*Bc. Poláková Andrea, Limrová Markéta
COS Nemocnice Teplice o. z.*

Prof. MUDr. Bohuslav Niederle DrSc.

** 28.3.1907 † 12.5.2000*

jeden z nejvýznamnějších osobností české medicíny

- byl to český lékař v oboru chirurgie
- jeho vzorem a učitelem byl prof. Arnold Jirásek
- od roku 1945 - 1974 byl prim. a přednostou chir.kliniky nemocnice Motol v Praze
- v r.1966 se stal profesorem
- dostalo se mu několika poct a uznání
- v r.1999 byl pasován na Rytíře českého lékařského stavu
- byla mu udělena zlatá medaile University Karlovy
- zabýval se terapií chir. nemocí
- oper.maligních strum, chir.léčbou GIT a byl odborníkem v oblasti chirurgie žlučových cest

Pan profesor dosáhl proslulosti a věhlasu u nás i v zahraničí.

Byl členem několika významných společností

(ČLS JEP, Čes.chir.spol., Čes.spol.gastroenterologická,

Société Internationale de Chirurgie, Internationale College of Surgeons, Inter.Board of Proctology atd.).

- Je autorem několika monografií z nichž nejproslulejší je :

- **.CHIRURGIE ŽLUČOVÝCH CEST - r.1977**

- **.Pro nás byla jedinečná jeho kniha :**

- **PRÁCE SESTRY NA OPERAČNÍM SÁLE – 1.vyd. 1954**

Motto:

„Operační sál je místem, v jehož magickém prostředí jsou instrumentářky nepostradatelnými, tichými a spolehlivými průvodkyněmi nemocných i chirurgů“

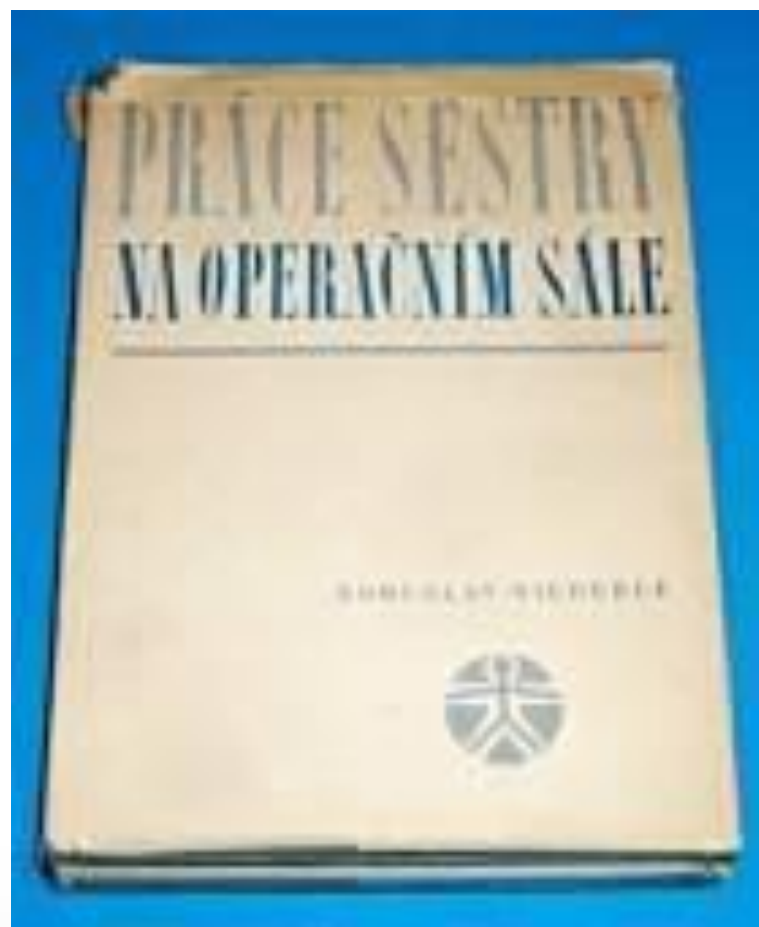
Obr. 10:
Bohuslav Niederle
operuje na motol-
ském sále s doc. Te-
sařem a prim. Ho-
lubcem (1957).

První odborná literatura pro instrumentářky

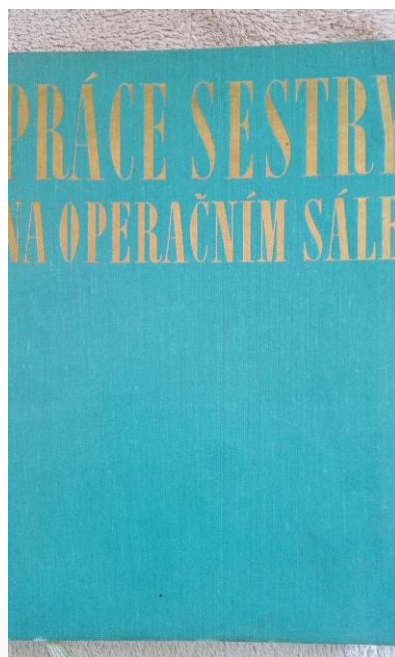
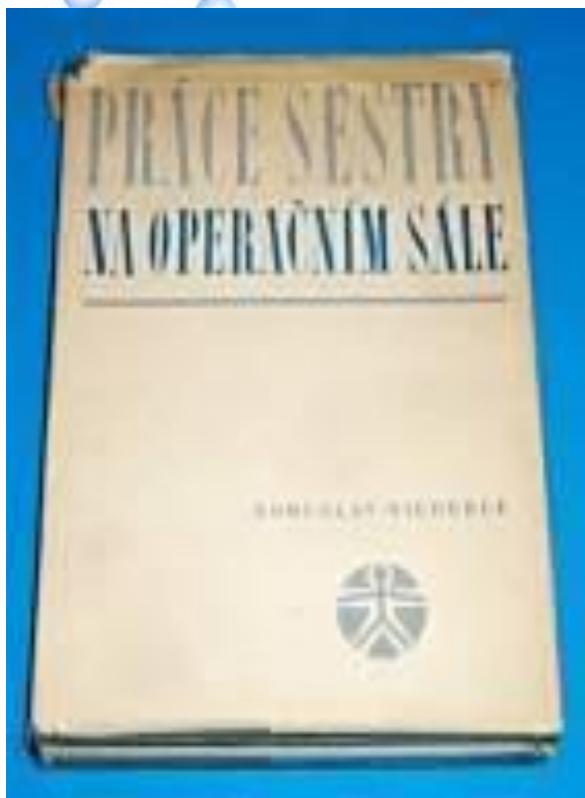
„Práce sestry na operačním sále“

- 1. vydání r.1954
- 2. vydání r.1956
- 3. vydání r. 1965
- 4. vydání r. 1986

Kniha je určena nejen sestrám, ale i začínajícím chirurgům.

**Vydané publikace pro sestry :
autor Prof.MUDr.Niederle Bohuslav, DrSc.**

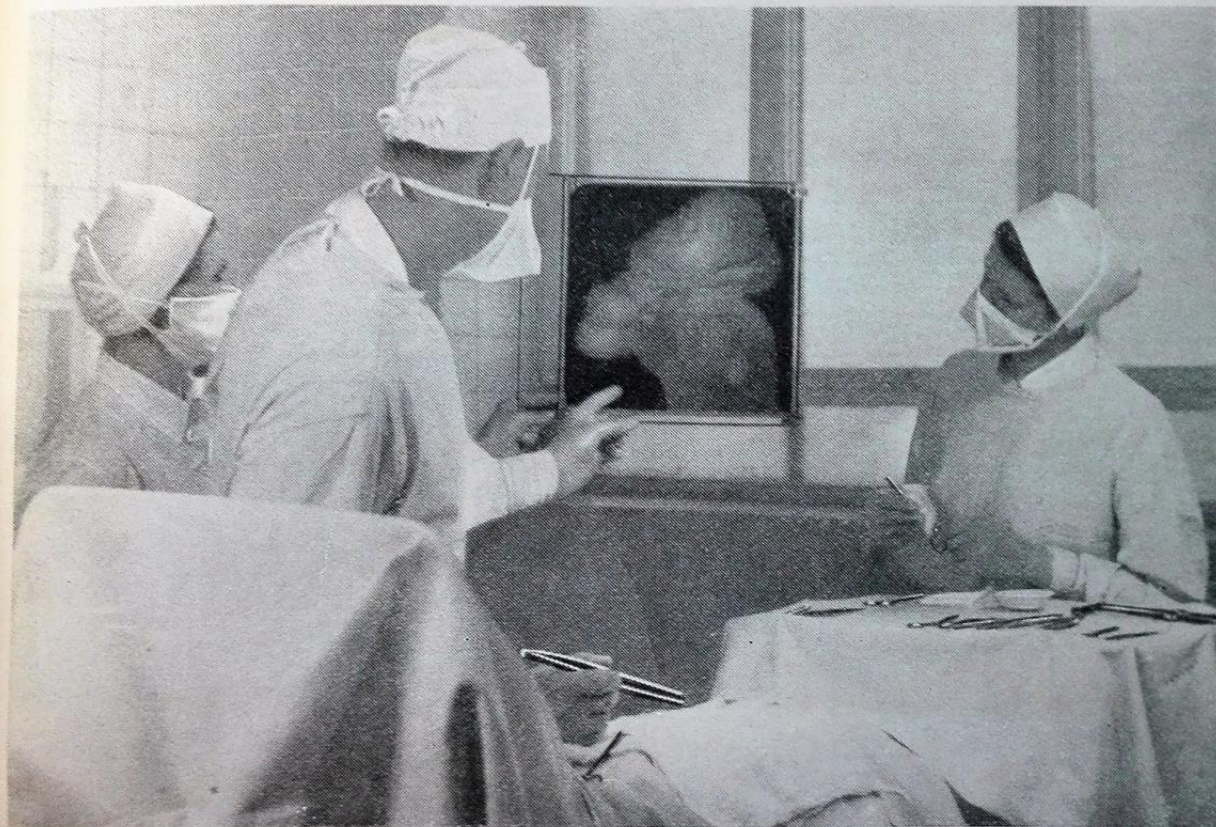

Operační sestra, kterou někde nazývají instrumentářkou, pracuje na celém operačním oddělení a nejen u instrumentačního stolku. Dovede-li sebeobratněji podávat nástroje, jo to jen zlomek jejích četných a rozmanitých úkolů jiných, velmi odpovědných, i když třeba méně efektivních, než je vlastní instrumentování. Sestra se proto musí především seznámit s celým svým pracovištěm a jeho zařízením, a musí pochopit jeho smysl a účel, aby pracovala s plným porozuměním a svědomitě naplnila jeho poslání.

Citováno z knihy „Práce sestry na operačním sále“ - r. 1954

Fotografická část knihy

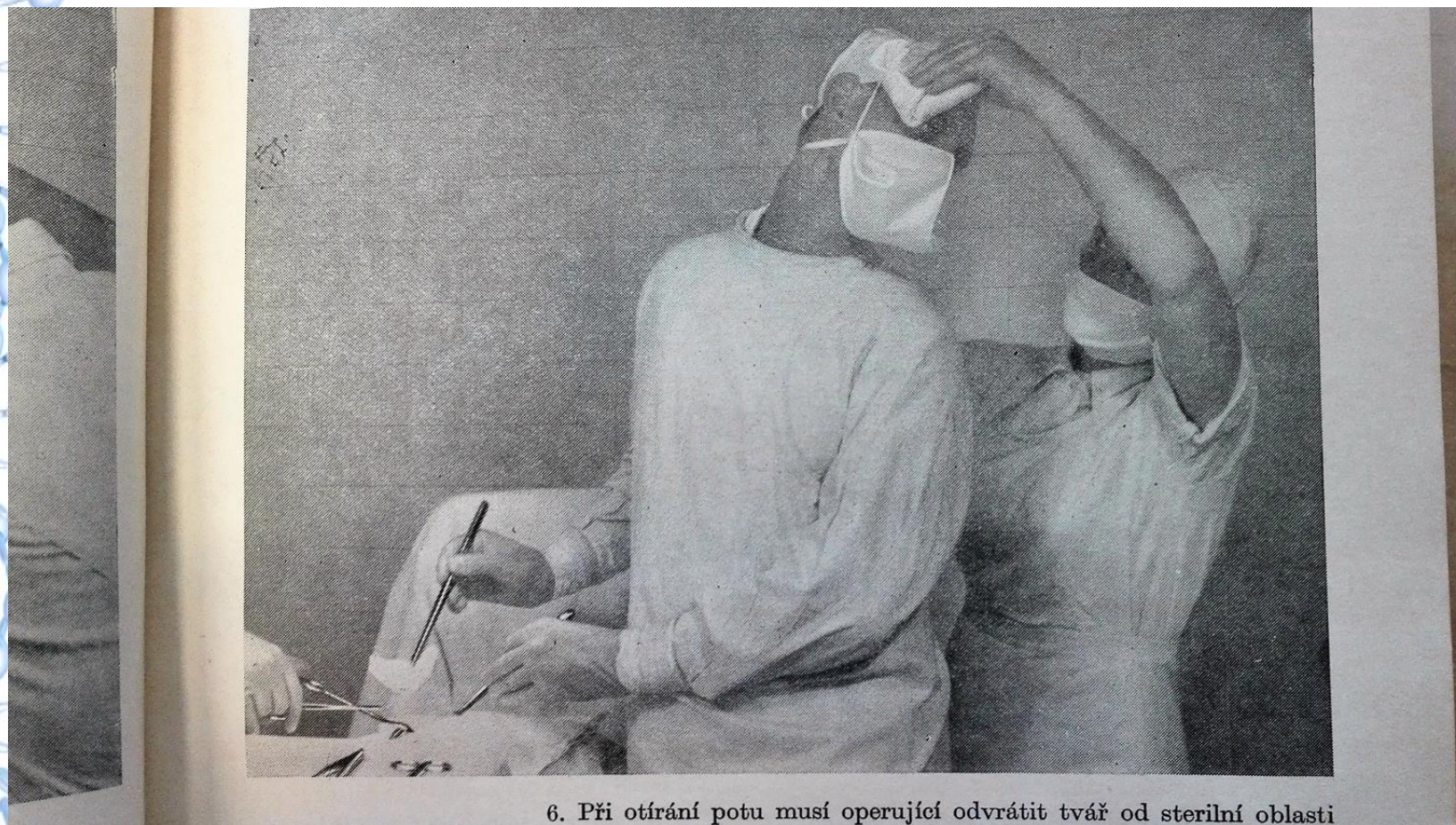
4. Rentgenový snímek držíme mimo sterilní oblast

Přenášení síta s nástroji ze sterilizačního krbu

36. Přenášení síta s nástroji
ze sterilizačního krbu

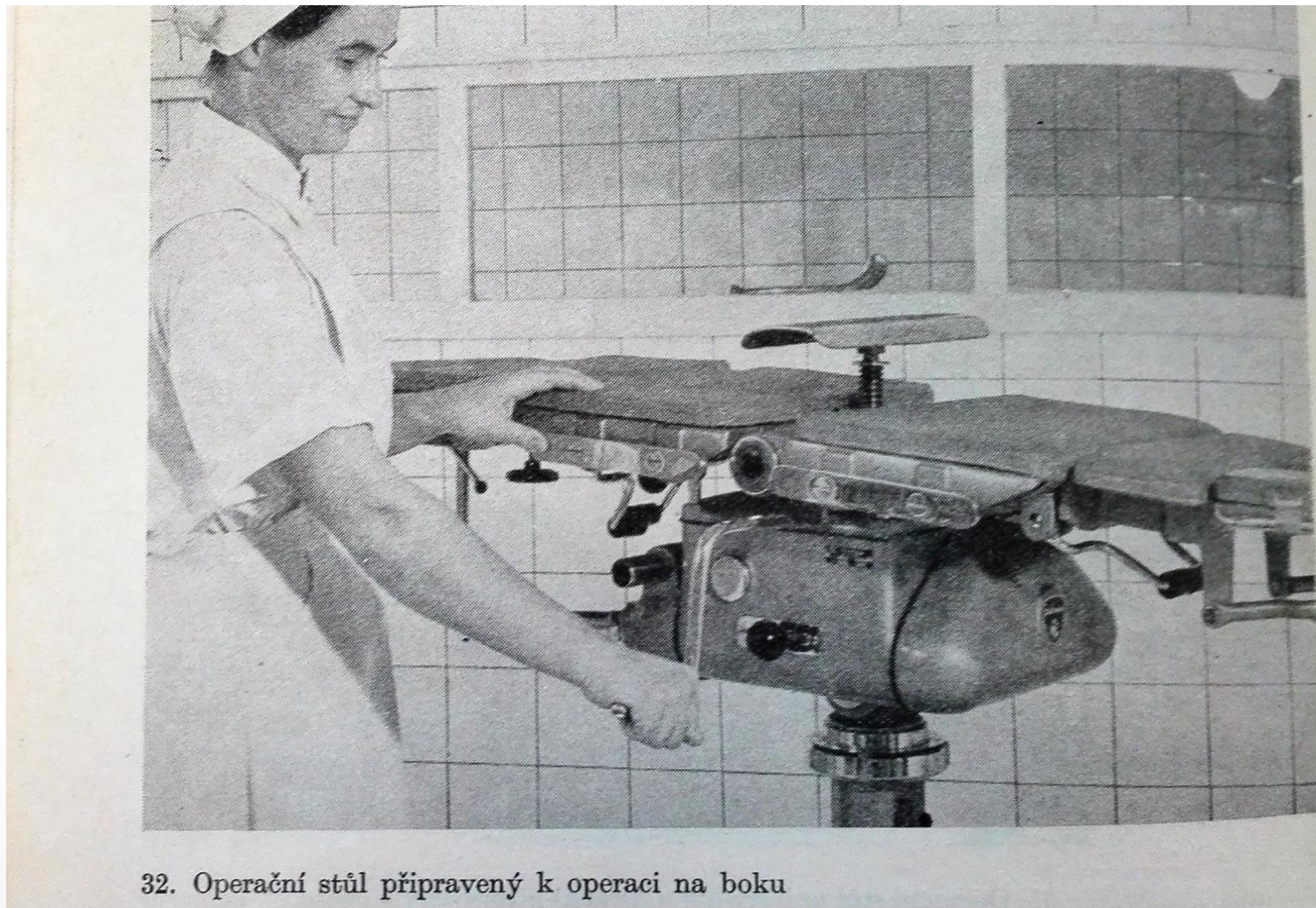

Ukázka otírání potu, kdy operující lékař musí odvrátit tvář od sterilní oblasti

6. Při otírání potu musí operující odvrátit tvář od sterilní oblasti

Manuální ovládání operačního stolu

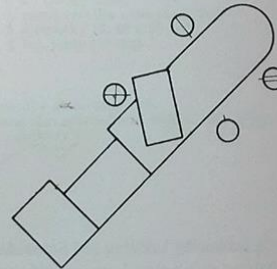

Manuál operací: poloha pacienta, postavení oper.skupiny, typ anestezie, seznam instrumentária, přístroje, pomůcky a postup operace

Poloha nemocného při některých výkonech v levém nadbříšku (např. operace na levém ohbí tračníku):

Postavení skupiny:

Znecitlivění při operacích v horní polovině břicha:
celkové, zřídka místní, místní a splachnické, výjimečně vysoké bederní;
při operacích v dolní polovině břicha:
celkové, místní, bederní.

Souprava nástrojů laparotomická, kterou tvoří:

- Souprava základní (viz str. 310).
- Doplňky k operaci na žaludku a střevech:

- násadec k elektrickému noži s elektrodami a s kabelem
- lomené nůžky na pobřišnici s tupými konci (Richtrovy)
- pružné svorky na žaludek a střevo (z nich 2 zahnuté)
- souprava na slepé uzavření střeva (např. de Martelova)

- zahnuté dlouhé nůžky s tupými konci
- 10 Mikuliczových svorek na roušky k pobřišnici
- pár velkých okénkových háků
- páry tupých hlubokých háků břišních (šírokových a úzkých)
- 1 automatický rozvěrač břišní
- 4 stěvní pinzety
- 4 stěvní klíšťky Allisovy a Babcockovy
- 16 rovných peánů (s delšími čelistmi)
- 10 zahnutých peánů
- 6 dlouhých zahnutých peánů
- 1 pevná svorka na žaludek (Payerova nebo Valachova)
- 2 peány s dlouhými čelistmi na žaludek

Přístroje a pomůcky:

elektrický nůž
odsávačka

- 2 hloubkové jehle
- 1 souprava jemných stěvních, žaludečních a parenchymatózních jehel
- 1 atraumatické stehy
- 2 kovové násadce k odsávačce (s konečným otvorem a s otvory postranními)
- 1 podložka z vlnité pryže nebo kovová lžice (k ochraně útrobu při stehu po břišnice)
- 1 gumové drény
- 1 zavírací špendlíky
- 1 skleněné a silonové drény
- (po případě Petzův přístroj se zásobníky se svorkami nebo jiné šicí přístroje na žaludek a střevo)

antibiotika (též neomycin)

Ukázka otevření dutiny břišní

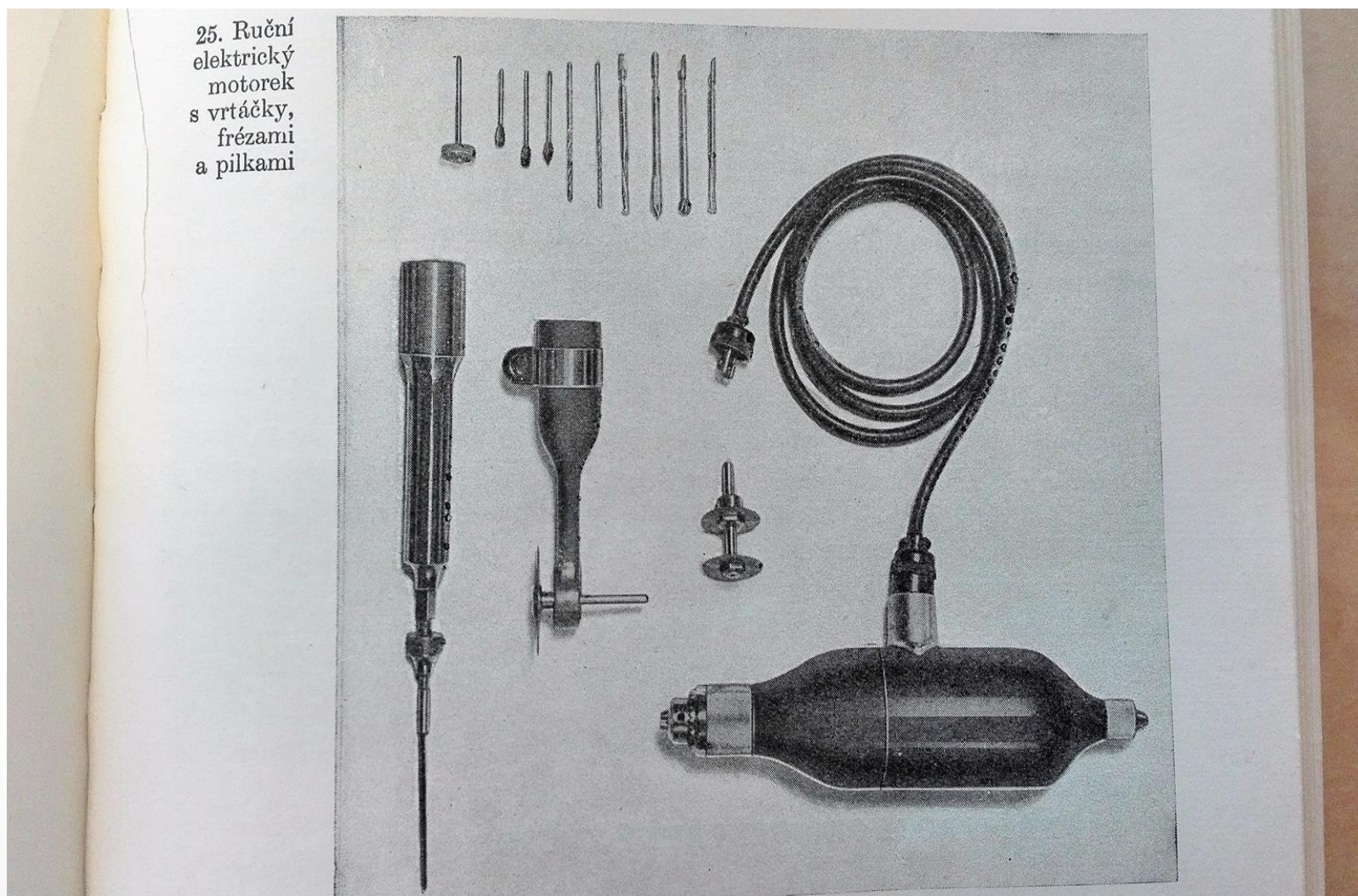
Kožní řez bříškátým nožem, který vyřadíme. Cévy pochyťme *peány*. Břišní roušky přichytíme k okrajům rány *ostrými svorkami*. Ránu rozevřeme *ostrými háky* 10—12zubými. Novým nožem protneme ve střední čáře tzv. bílou čáru (linea alba), anebo v postranních částech břicha povázku a sval, po případě jen povázku, kdežto sval odsuneme *tupým zahnutým háčkem*. Pobřišnici uvolníme *tampónem na dlouhém peánu* a protneme nožem mezi dvěma *chirurgickými pinzetami* nebo *peány*. Otvor pobřišnice dostihneme *rovnými* nebo *lomenými nůžkami*, tupým hrotem nebo chráněným hrotem zavedenými do dutiny břišní. Krvácející cévy ze svalů a preperitoneálního tuku, podchycené *peány*, podvážeme (*hedv.* 1) nebo *elektrokoagulujeme*. Ostré háky z rány odstraníme, obsah břišní dutiny chráníme *břišní rouškou* zajištěnou *peánem*, navlhčenou v teplém fyziologickém roztoku. K okrajům pobřišnice přichytíme 2 suché *břišní roušky* 6—8 *Mikuliczovými klíšťkami* anebo stehy (*jehly* G10, *hedv.* 2). Dutinu břišní rozevřeme velkými *okénkovými* nebo *plnými břišními háky* anebo *břišním rozvěračem*.

Po vyšetření a event. výkonu uvnitř břicha spočítáme použité břišní roušky a longety příp. i *tampóny* a ránu zašíváme tak, že břišní obsah chráníme *polévkovou lžicí* nebo složenou vlhkou *rouškou* nebo *tampónem na dlouhém peánu* nebo nejlépe *vložkou z vlnité pryže*.

Pobřišnici, uvolněnou od roušek a drženou ev. *Mikuliczovými klíšťkami* nebo *kochry*, šijeme uzlovými hedvábními stehy (*jehly* G 8—10, *hedv.* 2) nebo *ketgetovým* stehem postupným (*jehly* G 8, *ketget* 3). Ránu při tom rozvíráme malými *okénkovými háčky*. Pak šijeme povázku uzlovými stehy (*jehly* G 5, *hedv.* 3—4, čisté *chirurgické pinzety*) a ránu rozvíráme *ostrými háky* 4—6zubými. Steh kůže usnadňují 2 *jednozubé ostré háčky* napínající póly rány (*kožní jehly* B 8, *hedv.* nebo *silon* 2, *kožní pinzety*).

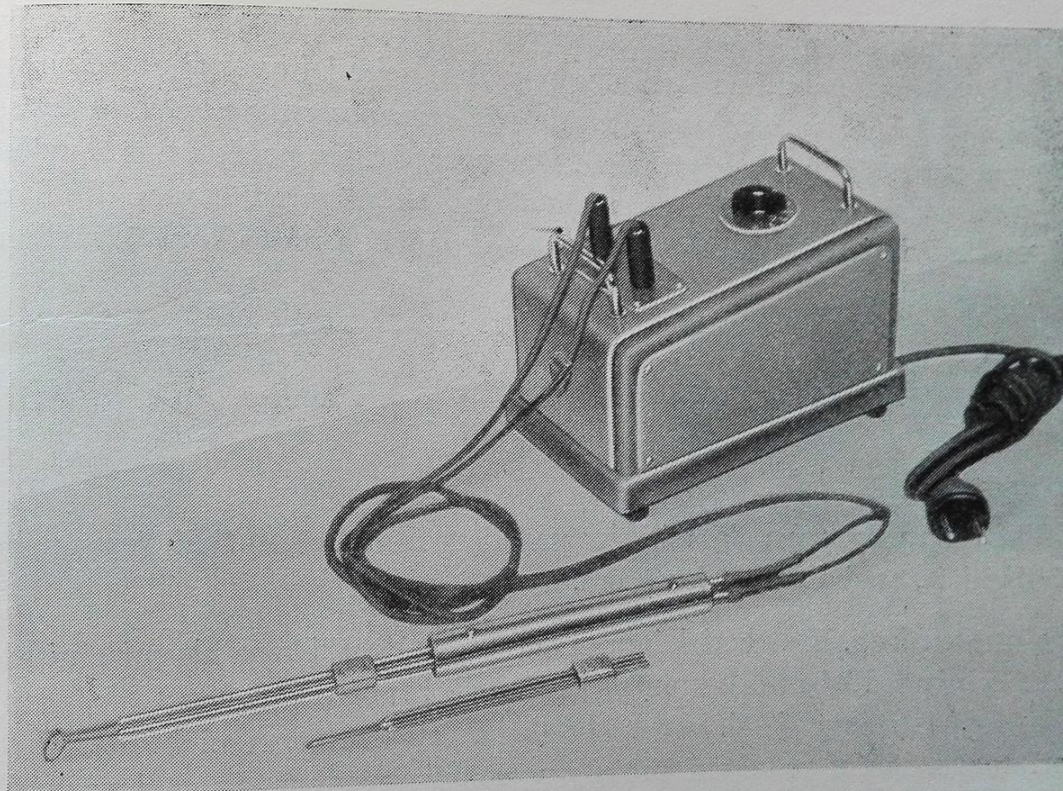
Krycí obvaz, rána stažena *náplastí*.

Ruční elekt.motorek s vrtáčky, frézami a pilkami

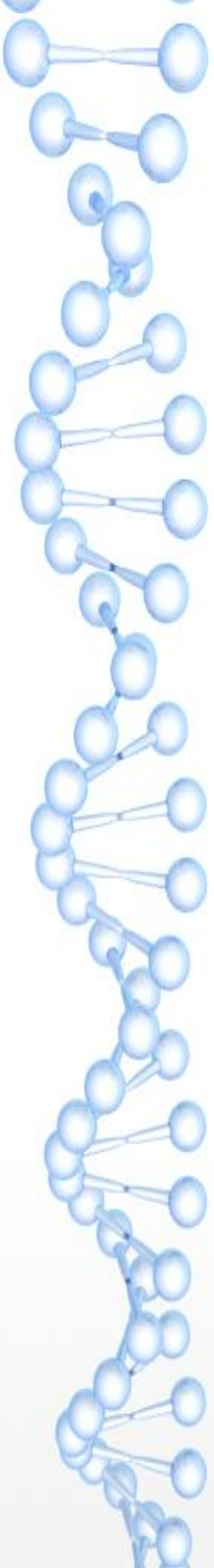
Elektrokauter

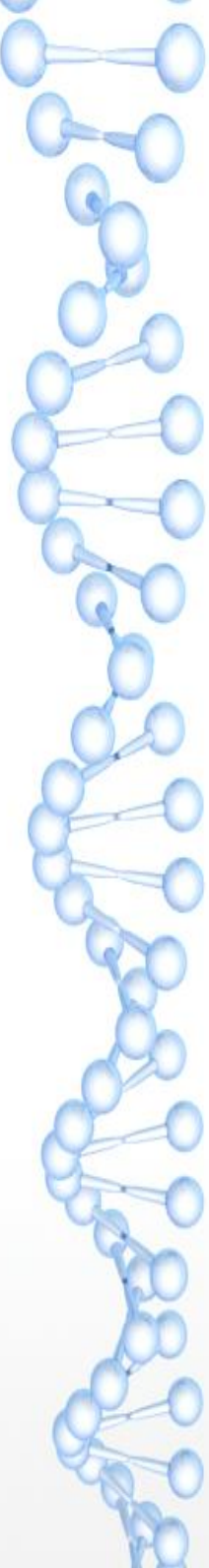
23.
Elektro-
kauter
(Chirana)

Základy a zásady (citováno z knihy)

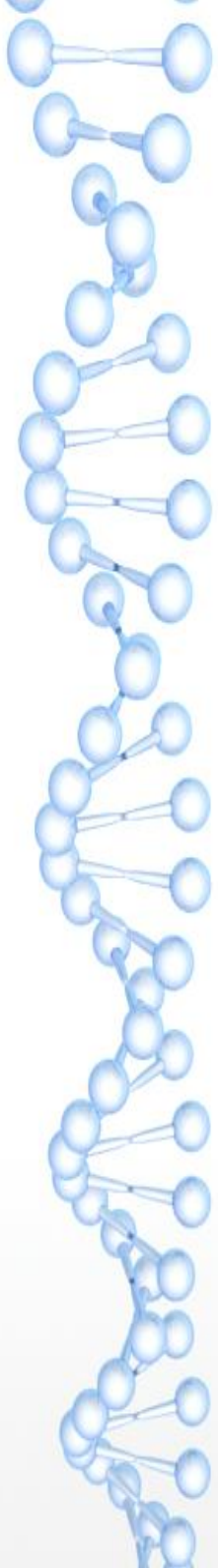
- **Operační oddělení** s operačními sálami se zřizuje proto, abychom nemocným zajistili co největší úspěch a bezpečnost při operaci. Musí zde proto vládnout zásady přísné asepse, dokonalá čistota a pořádek, hygienické pracovní podmínky a k tomu ovšem uvědomělá kázeň, soustavnost a pracovní nadšení.
- **Práce sester** na oper.sálech vyžaduje zvláštních schopností a vědomostí.
- **Asistenti** musí trvale myšlením sledovat operatéra a okamžitě reagovat na jeho postup. Nesmějí však přebírat jeho výkony ani si libovolně sami zaměňovat své úkoly.

PRAVIDLA, která platí dodnes

- .Za **chyby** při operaci se nikdo při výkonu neomlouvá, ale také při výtce nic nevysvětluje, i kdyby byla neoprávněná.*
- .Všechny **omluvy** nebo ohražení se vyřizují až po skončení operace a mimo sál.*
- .Patří k nezbytné **kázni** chirurgické při operaci, že nikdo nemocného pod žádnou záminkou neopustí, leda že sám náhle onemocní.*
- .Operatér nese plnou **odpovědnost** za celý výkon, musí ho proto při operaci všichni bezpodmínečně poslechnout. To jej ovšem tím více zavazuje k tomu, aby se i ve chvílích napětí co nejvíce ovládal, a druhé naopak k tomu, aby s plným pochopením pomáhali mu nést jeho velikou odpovědnost za zdraví a život nemocného.*

Jednou z dominant chirurgického vědomí profesora Niederleho bylo, co by si i ten nejdokonalejší a nejmravnější chirurg počal, kdyby při něm nestála odborně i lidsky příkladná zdravotní sestra – u lůžka i na operačním sále.

Prof. Niederle byl svými schopnostmi, mravním přesvědčením, pokorou, lidskostí a postoji k člověku samotnému, velkou osobností naší společnosti a chirurgie.

Takové osobnosti si je třeba připomínat a snad bude vzorem všem začínajícím lékařům, ale i ostatním chirurgům a zdrav. sestram.

Celý život se řídil moudrostí Konfucia (čínský filozof):

„Jsou tři cesty k získání moudrosti. První je cesta zkušeností, ta je nejtěžší. Druhá cesta je napodobení. Ta je cestou nejlehčí. Třetí je cestou přemýšlení. Ta je nejušlechtilejší“.

Děkujeme za pozornost

